

4. GOETHE, Fr.: Über den Mauserzug der Brandenten (*Tadorna tadorna*) zum Groszen Knechtsand. Fünzig Jahre Seevogelschutz, Verein Jordsand, Hamburg, 1957, p. 96—106.
5. HOLGERSEN, H.: Bird-Banding in Norway 1955. Stavanger Museum, Sterna no. 26, p. 40, 1956.
6. KADLEC, O. & D. BASOVA: IX. Beringungsbericht der Tschechoslowakischen Ornith. Gesellschaft über die Jahre 1943 bis 1946. Krajské Museum v Jihlavy, 1957, 72 blz.
7. NORDSTRÖM, G.: Die Vogelberingung in Finnland im Jahre 1955. Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica 32, 1955—56, p. 62—98.
8. SCHIFFERLI, A.: Schweizerische Ringfundmeldung für 1955 und 1956. Ornith. Beobachter 54, 1957, p. 155—173.
9. SPENCER, R.: Report on Bird-Ringing for 1955. British Birds 50, 1957, p. 37—72.
10. SZCZEPSKI, J. B. & M. W. SZCZEPKA: Compte rendu de l'activité de la Station Ornithologique pour l'année 1950. Acta Ornithologica V, nr. 3, 1956, p. 77—112. Warszawa.
- 10b. ———: Report of the Ornithological Station for 1951. Acta Ornithologica V, nr. 5, 1957, p. 161—209. Warszawa.
11. VÄLIKANGAS, J. & G. NORDSTRÖM: Die Vogelberingung in Finnland im Jahre 1954. Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica 32, 1955—56, p. 21—62.
12. VERHEYEN, R.: Résultats du Baguage des Oiseaux en Belgique, Exercice 1956. Le Gerfaut 47, 1957, p. 209—236.

Korte mededelingen

(met 2 tekstfiguren)

„Biddende” Wielewaal (*Oriolus oriolus*). v

Op 21 juli 1957 was ik, in gezelschap van H. DE BRUIN, op de heide van de Hamert, ca. 14 km ten N van Venlo.

De zon scheen en er woei een vrij harde ZW wind. Op ongeveer 2 m hoogte stond een Wielewaal (man) op Torenvalkenmanier te „bidden”. Er liep op die plaats een zandpaadje door de hei en er stonden verspreid enkele „dwerg-dennetjes”. Hij ging, na even geboden te hebben, op een van de dennetjes zitten „uitblazen”, waarna hij weer verder ging met de voor hem zonderlinge jachtmethode. We hebben hem ca. 10 min. zo waargenomen en hebben hem in die tijd niet zien stoten. Misschien was dit spel of zou het jacht op insekten of zelfs hagedissen geweest zijn?

Venlo.

L. M. E. VAN DEN HOMBERGH.

Summary: A hovering Oriole (*Oriolus oriolus*).

On July 21st, 1957 a Golden Oriole was watched near Venlo, Province of Limburg, Netherlands, hovering in the same way as a Kestrel for about ten minutes, interrupted by short rests on low little Pine-trees.

Leucistische gans bij het Hollandsch Diep en bij Hulst. v

Op 5 januari 1958 zagen de Heer J. L. G. SNIJDER (Klundert) en ik in de Grote Polder (Oostelijk deel), aan de zuidelijke oever van het Hollandsch Diep, even ten Westen van het dorp Rode Vaart,

een troep van ca 5000—6000 Kolganzen, 450—500 Rietganzen, 50—100 Grauwe Ganzen, 16 Brandganzen en 1 Kleine Rietgans. Onder deze vogels bevond zich één spierwitte gans, die echter bij het opvliegen een licht blauwgrijze toets op de grote slagpennen vertoonde, welke zonder duidelijke overgang in het wit van het overige verenkleed verliep. Ik zag de vogel niet dichterbij dan op 300—400 m. De Heer SNIJDER had hem tevoren van geringer afstand waargenomen (ca 100 m), waarbij hem was opgevallen, dat de vogel een zwaar snavelprofiel had, dat duidelijk afweek van dat van de Kolganzen.

Helaas zijn wij niet verder gekomen dan de conclusie: leucistisch exemplaar van een der ganzensoorten van het geslacht *Anser*.

Op 4 maart zag ik op het Groot-Eiland bij Hulst dezelfde of een nagenoeg eendere vogel, weer in een grote troep Kolganzen.

Hier moge nog worden vermeld, dat ik op 1 november 1948 aan het Volkerak bij Willemsstad in een troep van 400—500 Grauwe Ganzen één leucistisch exemplaar, stellig van deze soort, vaststelde, welke vogel geheel wit was, behoudens alle slagpennen, die bleek grijsig bruin waren.

T. LEBRET.

Summary: Leucistic Geese.

On January 5th, 1958 a leucistic specimen of *Anser* species was seen among a troop of about 5000—6000 White-fronted Geese, 450—500 Bean Geese, 50—100 Grey Lag-Geese, 16 Barnacle Geese and 1 Pink-footed Goose in the Province of Noord-Brabant. On March 4th, 1958 the same or a nearly alike specimen was seen in the Province of Zeeland, again among a big troop of White-fronted Geese. On November 1st, 1948 a leucistic specimen of *Anser anser* was seen in a flock of 400—500 Grey Lag-Geese in the Province of Noord-Brabant.

Verdere broedgevallen van de Pijlstaart (*Anas acuta*) in 1957. ^v

Er heeft zich in 1957 in Gelderland, behalve te Voorst (zie Limosa 30, p. 121—123) nog een 2e broedgeval van de Pijlstaart voorgedaan, voorts ook 1 in Friesland, vermoedelijk 1 in Overijssel en zelfs 5 in Zeeland, zoals uit onderstaande berichten moge blijken. Totaal waren er dus vermoedelijk 9 gevallen in 1957. (t.K.).

Friesland.

Op de Makkumerwaard zag ik op 12 mei 5 ♂♂ en 1 ♀ en op 30 mei 1 ♀ van de Pijlstaart, waardoor bij mij het vermoeden rees, dat de soort er wel eens tot broeden zou kunnen komen. Op 16 juni nam ik een ♀ waar, dat hoogst nerveus in en uit het water vloog, hetgeen te denken gaf. Bij het afzoeken van de biesbegroeiing ontdekte ik een tweetal bijna vliegvlugge jongen, waarvan ik er 1 heb kunnen ringen (zie fig. 1, p. 67).

J. WESTHOF.

Overijssel.

Op 8 juni stootte ik in een veengebied nabij Wierden (O.) een ♀ van de Wintertaling op, dat alarmerend opvloog. Door bij een af-

Foto: J. WESTHOF

Fig. 1. Bijna vliegvlug jong van de Pijlstaart (*Anas acuta*). Makkumerwaard, 16 juni 1957.

leidingsmanoeuvre op de grond te komen, joeg de Taling op haar beurt een ♀ van de Pijlstaart op, dat nu ook alarmerend om me heen ging vliegen, zodat ik de vleugelspiegel heel goed kon zien. Tenslotte streek de Pijlstaart op korte afstand van mij op het water neer. Eieren of jongen vond ik niet, doch ik zocht er ook nauwelijks naar. Op 10 juni trof ik de vogel weer op ongeveer dezelfde plaats aan, doch nu bleef hij op grotere afstand op het water liggen of vloog in een nog ruimere bocht roepend rond.

Van de jachtopziener vernam ik, dat er ter plaatse op 22 april 5 ♂ ♂ waren waargenomen.

Het gedrag van de Pijlstaart wees wel zeer sterk op de aanwezigheid van jongen.

E. D. MAALDRINK.

Gelderland.

Op 8 mei werd mij een nest met 10 eieren van de Pijlstaart gewezen op een schrale, droge weide, paars van *Armeria maritima*, ten Oosten van de mond van de Hierdense beek, ca 100 m van de kust. Bij het vinden van het nest, dat weinig verborgen lag, was het ♀ naar de kust gevlogen en daar in het Veluwemeer gestreken naast het ♂.

Op 12 mei bezocht ik met NUIJEN, RAMPEN, STRITTEN, VEENMAN en WOLFF het nest. We zagen toen de Pijlstaart van het nest vliegen.

*ook: Van
Horsveld*

Op 14 mei zag ik het ♂ en ♀ in het Veluwemeer, ter hoogte van de nestplaats en vond het nest zonder eieren; klaarblijkelijk was het dus uitgehaald. A. A. TJITTES.

Z e e l a n d (Oostelijk Zeeuws-Vlaanderen).

Op 19 mei stootte MAEBE een ♀ van de Pijlstaart op in het Verdronken Land van Saeftinge; de jongen vluchtten piepend weg tussen het gras. Daarna vond hij nog een legsel van 4 en één van 7 eieren. In beide nesten, die sterk opgebouwd waren, bleken later nog eieren verwerkt te zitten, zodat zij resp. uit 7 en 9 eieren moeten hebben bestaan. Het laatstgenoemde legsel moet ongeveer 20 mei zijn uitgekomen; op 26 mei waren de schalen namelijk al vervuild en verdroogd (MAEBE en VAN DER VLOET). Op die dag waren er nog slechts 3 eieren in het andere nest aanwezig; de schalen van een vernield ei lagen naast het nest. Het ♀ vloog van het legsel. Ook op 30 mei broedde het ♀ nog steeds op de drie eieren. Op 30 juni bevond zich in het nest nog één onbevucht ei, zodat niet meer dan twee jongen uit dit legsel zijn uitgekomen. Beide nesten bevonden zich op een geulrand tussen een vrij dunne begroeiing van biestarwegras, dezelfde open wijze waarop in een schorreland ook Slobeenden worden gevonden. Van beide legfels werden donsjes en donsveertjes bewaard.

Op 7 juli zag VAN DER VLOET op de Vlaamse Kreek onder Clinge in oostelijk Zeeuws-Vlaanderen een eend met grote jongen, die in het riet verdwenen. Het schenen Pijlstaarten te zijn, maar de vogels waren verdwenen voordat definitieve soortbepaling mogelijk was. Op 16 juli zagen HAAK en LEBRET hier minstens 6 min of meer zelfstandige jonge Pijlstaarten, die één voor één vlak voor de waarnemers zeer moeilijk opvlogen en dan na enige tientallen meters weer neerstreken. Eén der vogels kon zelfs van vlak bij vóór het opvliegen worden bekeken, waarbij opviel, dat de slagpennen nog lang niet volgroeid waren. Wij hebben gedacht aan de mogelijkheid, dat de door VAN DER VLOET waargenomen jongen geen Pijlstaarten zouden zijn geweest en dat de door LEBRET en HAAK waargenomen jonge Pijlstaarten vanuit Saeftinge reeds naar de Vlaamse Kreek getrokken waren. De afstand is ca 6 km en er is een duidelijk af en aanvliegen van steltlopers en eenden tussen deze terreinen vast te stellen. De ongeveer 20 mei in Saeftinge geboren jongen moeten op zijn laatst omstreeks 10 juli vliegvlug zijn geweest en ca 16 juli volgroeide slagpennen hebben gehad. HOCHBAUM (The Canvasback on a Prairie-Marsh) vermeldt 38—52 dagen voor het vliegvlug worden bij gekweekte Pijlstaarten. De vogels, die HAAK en LEBRET zagen, zijn dus niet omstreeks 20 mei geboren, doch later. Ook het 3-legsel komt niet in aanmerking, wegens het latere uitkomen en de geringere grootte.

Het vijfde broedgeval betreft een 12-legsel in weiland op het Groot-

Eiland, waarover wij bericht ontvingen van Mr. H. WILLE. Dit legsel is echter hoogstwaarschijnlijk bij egalisatiewerk vernield.

HAAK, LEBRET, MAEBE, VAN DER VLOET.

Summary: Further breeding-cases of the Pintail (*Anas acuta*) in the Netherlands in 1957.

Including the one already mentioned in Limosa 30 (p. 121—123) 9 breeding-cases of the Pintail in the Netherlands became known for 1957: one in the Province of Friesland (see fig. 1, showing a nearly full-grown young-one), one (most probably) in Overijssel, two in Gelderland and five even in the Province of Zeeland (Dutch-Flanders).

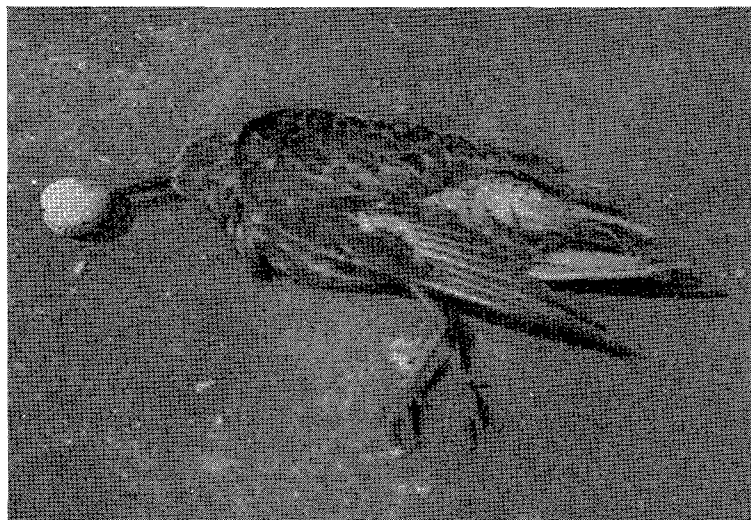

Foto: R. VAN SASSE VAN YSSELT

Fig. 2. Kanoetstrandloper (*Calidris canutus*) met zijn snavel beklemd tussen de schelphelften van een Kokkel (*Cardium edule*). Texel, eind juli 1957.

Kanoetstrandloper (*Calidris canutus*) als slachtoffer van een Kokkel (*Cardium edule*). ✓

Op de slikken in de Eierlandse Polder op Texel trof ik eind juli 1957 een Kanoetstrandloper aan, die de dood vond doordat zijn snavel beklemd raakte tussen de schelphelften van een Kokkel (zie fig. 2).

R. VAN SASSE VAN YSSELT.

Summary: Knot as a victim of *Cardium edule*.

At the end of July 1957 a Knot (*Calidris canutus*) was found on the island of Texel with his bill clenched between the valves of a specimen of *Cardium edule* (see fig. 2).

Enige waarnemingen aan een jonge Kwartel (*Coturnix coturnix*).

Op 15 augustus 1952 werd op een weg midden in de Wageningse Eng (bouwland tegen de noord-helling van de Wageningse Berg)

een donsjong gevonden van ongeveer een dag oud. Dit diertje is door ons met succes groot gebracht en ontpopte zich als een Kwartel. Reeds de eerste dag was het voor deze soort gehouden, maar er bleef toen nog een lichte twijfel bestaan wegens de pootkleur: vuil-geel. „The Handbook” en het „Handbuch” laten zich over de pootkleur van het donsjong niet uit. Voor oudere vogels vinden wij resp. „pale-yellowish- or brownish-flesh” en „mehr oder minder bräunlich” (Ned. Vogels: geelbruin).

HEINROTH (Bnd III, plaat CXXIII, 1) laat bij een donsjong helder vleeskleurig-rose pootjes afbeelden (n.b. deze foto's zijn gekleurd met de hand!). De pootkleur van ons ex. week daarvan sterk af.

Het gedrag was heel rustig; voelde het diertje zich eenzaam dan liet het een vrij laag, herhaald: puuw, puuw horen. Op de avond van de zesde dag hoorden wij zeer zacht maar duidelijk de bekende slag: pit pit-pit. Later werd dit niet meer gehoord. Het geslacht is niet bekend geworden.

Het diertje at graag regenwormen. Verder werd het meer beschouwd als een — zij het wat saai — speelkameraadje voor de kinderen dan als een studieobject. Het leek mij echter de moeite waard, een en ander te vermelden wegens de kwestie van de pootkleur en de late datum.

Wat dit laatste betreft, gaat het stellig niet om een uitzondering. In de jaren na de oorlog, toen geregeld de kwartelslag werd gehoord in de Wageningse Eng (nu zelden meer), werd dit meestal wel juli. Dit late verschijnen in bepaalde broedterreinen komt in Noord-Europa meer voor. Men heeft hieraan de speculatie verbonden dat dezelfde vogels in het voorafgaande vroege voorjaar reeds in Noord-Afrika zouden hebben gebroed (zie MOREAU in: British Birds 44, 1951).

W. H. VAN DOBBEN.

Summary: Note on a young Quail (*Coturnix coturnix*).

On August 15th, 1952 a one day old nestling of the Quail was found near Wageningen, Netherlands. The legs and feet were yellowish-buff, differing strongly from the pink colour pictured by HEINROTH (Die Vögel Mitteleuropas, Bnd III, plate CXXIII, 1). In the years after the war, when the species was rather common in the neighbourhood, the first calls were heard generally after July 1st.